

مقصود از رؤیت ماه فقط دیدن با چشم غیر مسلح است

عضو گروه نجوم مؤسسه پژوهشی علوم وحیانی و معارج گفت: از نگاه آیت‌الله جوادی آملی صرف محاسبات نجومی، مکفی رؤیت هلال ماه نمی‌شود.

همه چیز در مورد رؤیت هلال اول ماه در کلام آیت‌الله جوادی آملی عضو گروه نجوم مؤسسه پژوهشی علوم وحیانی و معارج گفت: از نگاه آیت‌الله جوادی آملی صرف محاسبات نجومی، مکفی رؤیت هلال ماه نمی‌شود.

حجت‌الاسلام و المسلمین علی روح‌الهی، عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی علوم وحیانی و معارج به فارس گفت: از دیدگاه آیت‌الله جوادی آملی، رؤیت هلال ماه گرچه موضوعیت ندارد و فقط جایگاه طریقت دارد ولی فقط در صورتی که «مجتهد منجمی» با محاسبات نجومی فهمید که شرایط از جمله رؤیت 171#& بدون چشم مسلح» امکان داشته باشد، حتی اگر ماه را هم رؤیت کند، حجیت بر رؤیت هلال بر اوست، لذا محاسبات نجومی، به طور مطلق مکفی رؤیت هلال ماه نمی‌شود.

گفتنی است که گروه نجوم پژوهشکده علوم وحیانی و معارج، چند سؤال از آیت‌الله جوادی آملی؛ در زمینه ثبوت اول ماه از وی پرسیده‌اند که ایشان به آنها پاسخ داده‌اند.

متن سوال و پاسخ معظم‌له به این شرح است:

محضر مبارک حضرت استاد آیت‌الله العظمی جوادی آملی (دامت برکاته)
سلام علیکم:

احتراما: در زمینه ثبوت اول ماه سؤالاتی مطرح است که برخی از مهم‌ترین آنها در ذیل می‌آید لطفا نظر مبارک را مرقوم فرمائید:

- 1 - آیا رؤیت هلال جنبه طریقت دارد یا موضوعیت؟
- 2 - آیا استفاده از دوربین و تلسکوپ در رؤیت هلال معتبر است؟
- 3 - آیا مکان استهلال فقط مناطق معمول روی زمین و کوه‌ها و قله‌هاست یا از اسبابی مانند هواپیما و... نیز می‌توان استفاده کرد؟
- 4 - آیا از کامل بودن ماه، شب چهاردهم به دست نمی‌آید تا از طریق آن بتوان به زمان دقیق اول ماه پی برد؟
- 5 - آیا تطوق علامتی برای روز دوم ماه است؟
- 6 - آیا غروب ماه پس از شفق دلیل بر روز دوم ماه است؟
- 7 - آیا ارتفاع زیاد ماه نسبت به افق می‌تواند علامت روز دوم باشد؟
- 8 - آیا رؤیت هلال قبل از ظهر یا بعد از ظهر و قبل از غروب خورشید، در ثبوت آخر یا اول ماه مؤثر است؟
- 9 - آیا عدد (نوعی حساب برای به دست آوردن آغاز ماه) معتبر است؟
- 10 - آیا رؤیت هلال در یک منطقه، فقط برای مناطق هم‌افق و قریب‌الافق با آن منطقه اعتبار دارد یا مناطق دیگر را هم شامل می‌شود؟
- 11 - ملاک مکان‌های هم‌افق و قریب‌الافق چیست؟
- 12 - قلمرو حکم حاکم در ثبوت اول ماه چگونه است؟
- 13 - آیا محاسبات دقیق و یقین‌آور می‌تواند راهی برای ثبوت اول ماه باشد؟

بسم الله الرحمن الرحيم و اياه نستعين

- 1 - معیار اول ماه قمری آنست که 1. فاصله و نسبت ماه و آفتاب، 2. [فاصله و نسبت] ماه و زمین و 3. مجموع دو نسبت یاد شده به قدری باشد که رویت ماه امکان پذیر باشد.
- 2 - رویت ماه طریقت دارد نه موضوعیت.
- 3 - اگر منجم با حساب دقیق ریاضی یقین یا اطمینان پیدا کرد که نسبت‌های سه‌گانه طوری است که در صورت عدم مانع مانند غبار و ابر ماه دیده می‌شود اول ماه برای او ثابت خواهد بود.
- 4 - مقصود از رؤیت ماه فقط دیدن با چشم غیر مسلح است و عینک سلاح محسوب نمی‌شود.
- 5 - آنچه طریق ثبوت اول ماه است امکان دیدن با چشم غیر مسلح است و آنچه موضوع اصیل است تحقق نسبت‌های سه‌گانه است.

6 - مستند شهادت عادل‌ها فقط رویت با چشم غیر مسلح است.

7 - مستند حکم فقیه جامع الشرایط افتاء می‌تواند رویت شخصی، شهادت عادل‌های خبر و نیز محاسبات دقیق نجومی باشد، اگر فقیه جامعی منجم ماهر بود و نسبت‌های سه‌گانه را محققانه بررسی نمود و امکان رویت با چشم غیر مسلح را احراز کرد می‌تواند به استناد تحقیق فتنی حکم کند، هر چند ماه را ندیده باشد.

8 - با احراز اشتباه ریاضی، حکم فقیه مزبور فاقد اعتبار شرعی است.

9 - ثبوت اول ماه قمری برای بلاد شرقی موجب ثبوت آن برای بلاد غربی است.

- 10 - ثبوت اول ماه قمری برای بلاد غربی فقط موجب ثبوت آن برای بلادی از شرق است که در اثر قرب افق با هم در مقداری از شب شریک باشند همین میزان برای ادراک فضیلت شب قدر کافی است.
- 11 - استهلال بر فراز قله‌ها و نیز با هواپیمایی که همسطح با آنها حرکت کند، صحیح است.